

Je pripravljen sprejeti dosmrtni zapor za zločine

CHICAGO, Ill., 15. julija — William Heirens, star 17 let, dijak na University of Chicago, je pripravljen priznati umor treh oseb, ki se ga dolži, pod pogojem, da semu odmeri samo dosmrtni zapor, ne pa smrt v električnem stolu.

Proti njemu se je zbralo toliko obtožilnega materiala v zvezi z umorjeno šest-letno Suzanne Degnan, da se bo težko izkopal, če pride do obravnave. Osumljen je tudi umora Frances Brown, ki je bila najdena umorjena 10. decembra 1945, in Mrs. Josephine Ross, stare 43 let. Teh umorov mladi Heirens doslej še ni bil formalno obtožen; doslej je bil le v preiskovalnem zaporu od 26. junija.

Zadnji petek pa je bil obtožen, da je vlomil v 25 prostorov in štirih napadov. V kopalnici, kjer je bila najdena zaklana bivša Wave Frances Brown, je z rdečilo za ustnice napisal na steno: "Za božjo voljo, vjemite me, predno jih ubijem še več. Jaz se ne morem premagovati."

MILLONARJEV SIN VLEČE BREZPOSELNOŠTNO PODPORO

HAVERFORD, Pa. — 15. julija. — Alexander Bidle ml., sin izvršnega predsednika Philadelphia Stock Exchange, je bilo danes odkrito, da vleče po \$20 na teden brezposelnostne podpore kot brezposeln veteran. Bidle, star 27 let, živi s svojo ženo Elizabeth in štirimi otroci v 10 sobni hiši. Mrs. Bidle ima uposleno uniformirano strežnico, kateri plačuje tedenko več, kot pa znaša moževa brezposelnostna podpora, ki je član "52-20" government kluba. Bidle je dejal, da kot veteran brez zaposlitve je upravičen do brezposelnostne podpore pod G. I. Bill of Rights, to je vse, kar je imel za pripomniti.

Nad 300 tesarjev se je že vrnilo na delo

Carl J. Schwarzer, predsednik AWL Carpenters District končila je dejal, da se je že večeraj nad 3000 tesarjev vrnilo na svoja prejšnja dela. Med stavko je odšlo v druge kraje na delo od 1.500 do 2.000 tesarjev, kateri se bodo v prihodnjih par tednih vrnil domov. Schwarzer je dejal, da nova plačilna lestvica po \$1.90 na uro bo privabila v Cleveland iz drugih mest večje število izučenih tesarjev, katere se tukaj zelo potrebuje.

Izlet meščanov East Clevelanda

V sredo se vrši v Euclid Beach parku običajni letni piknik vseh meščanov mesta East Clevelanda, kot sporoča Howard D. Whale, načelnik East Cleveland Business Association odbora. Razdelilo se je 275.000 listkov, s katerimi se bo dobilo proste vožnje na raznih napravah v parku. Igralo se bo žogometno igro in razdalo v raznih tekmah 15 večjih nagrad.

ZADUŠNICA

V četrtek zjutraj ob 8. uri se bo brala zadušnica v cerkvi sv. Marije v Madison, Ohio, v spomin tretje obteknice, odkar je Seaman Frank Mike Razboršek žrtvoval svoje mlado življenje v borbi na Pacifiku. Sorodniki so vabljeni, da se opravi udeležje.

Velikanski protestni shod proti draginji

Danes popoldne se vrši na Mallu velikanski protestni shod konzumentov proti naraščajočim cenam življenjskih potrebščin, proti navijanju cen mlečnih izdelkov in proti inflaciji.

Povorke iz vseh delov mesta se bodo pričele ob približno 2 uri popoldne. Vodstvo CIO uni- je United Auto Workers je pozvalo vse svoje članstvo v tovarnah, da prenehajo z delom okrog 2 ure popoldne in da naj korakajo vsi v znak protesta v sredino mesta na Mall, kjer se bo vršil shod.

Pričakuje se, da se bo tega shoda udeležilo najmanj 30.000 ljudi, in bo eno največjih protestnih shodov v zgodovini Clevelanda. To je začetek sličnih demonstracij po celi Ameriki delovnega ljudstva, organizirane v delavskih unijah.

SOCIALNA ZAVAROVALNINA OSTANE, KOT JE

WASHINGTON, 14. julija — Kongresni odbor, kateri ima v področju Socialna zavarovalnica, je danes naznanil, da se bo še za eno leto "zamrznilo" obstoječe prispevke 1 odstotek za delodajalca in delavca.

Nova odredba bo dala družinam veteranov druge svetovne vojne zavarovalnino v slučaju smrti veterana, brezplačno, za dobo treh let. Socialne zavarovalnine bodo v bodoče deležni tudi pomorščaki trgovske mornarice, katerih je okrog 200.000.

Zvišalo se bo starostno pokojnino od \$20 na \$25, enako tudi slepcem in mladoletnim otrokom.

Mladi zlikovci so bili prijeti

Pred par tedni smo poročali, da je bila družina John Cesnika na Huntmere Ave., oropana, ko sta bila nekega večera par ur odosnoda od doma. Sedaj se nam poroča, da je policija izsledila te mlade zlikovce in da sta zakonca Cesnik dobila večino svojega blaga vrnjeno potom policije, to je tri zlate ure in druge predmete. Gotovine se ni dobilo več pri njih. Dečki, ki so jih okradli, so bili stari od 14 do 16 let in se sedaj nahajajo v rokah policije.

RDEČI KRIŽ ISČE BRATE

Iz urada Ameriškega rdečega križa na 1227 Prospect Ave. smo prejeli obvestilo, da bi Mednarodni glavni stan Rdečega križa rad zvedel za naslove treh bratov: Nikola, Pavo in Dane Bobio (Bobić?). Ako sami to čitajo ali pa če kdo ve kje se nahajajo, se prosi, da se jim sporoči ter se naj javijo na omenjenem naslovu.

DRAMSKI ZBOR "IVAN CANKAR"

Članstvo dramskega zbora "Ivan Cankar" se vabi na redno mesečno sejo, ki se bo vršila jutri večer ob osmih v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. Ker se bo ukrepalo glede aktivnosti za bodočo sezono, se prosijo vse članice, da se gotovo udeležijo.

NA POČITNICAH

Pozdrave vsem znancem in prijateljem pošilja Mr. in Mrs. Frank Godlar in hčerka Ann iz 21670 Fuller Ave., ki se nahajajo na počitnicah v prijazni naselbini Homer City, Pa., kjer je Mr. Godlar živel pred 22 leti.

Walter Reuther, predsednik UAW v Chicagu je dejal, da bo unijsko članstvo, ki šteje 800.000 duš, priredilo tako konzumersko stavko, kakoršnje se še ni videlo v deželi. Dejal je, da bo unijsko članstvo apeliralo na predsednika Trumana in kongres, da obnovi Office of Price Administration in spravi v akcijo vso masinerijo za vojno proti inflaciji.

Na vidiku je organiziranje Centralnega konzumnega odbora v vsakem ameriškem mestu, v katerem bo zastopano delavstvo, civilno prebivalstvo in cerkve. V slučaju, da stavka konsumerjev ne zniža cene živilih, bo UAW odprla posebne klavzule v svojih pogodbah z delodajalci in zahtevala dodatne plače.

Državni likerski agenti na lovu za igralnimi stroji

WARREN, O., 15. julija — Skupina državnih likerskih agentov je obiskala gostilne v Trumbull okrugu in zasegla 43 igralnih strojev. Gostilničarji so slutili, da pridejo naokrog državni pregledovalci in so v naglici poskrili mnogo strojev iz svojih prostorov.

Kot poroča Edmund Schuster, glavni inšpektor in načelnik skupine, so v Niles, O., dobili 21 strojev, v Warrenu tri, druga pa po drugih mestih. Imeli so pripravljene velik truck, kamor so vse to naložili in odpeljali.

V Warrenu so dobili en stroj, na katerega se je igralo pol dolarske novce. Ralph R. Millikin, šerif Trumbull okruga je dejal, da mu ni nihče povedal, da se v njegovem okrugu nahajajo državni agentje. Ako bi ga bili obvestili, bi šel tudi on z njimi na delo. Njemu se ni nihče pritožil radi igralnih strojev in zato se ni brigal zanje.

Dvojica iz Kentuckyja se je našla

Včeraj smo poročali, da je prišla 17 letna Frances Snyder iz Van Lear, Ky., za svojim možem na neki naslov na Hough Ave., kjer pa ni našla moža in se je obrnila na policijo, da ji ga pomaga najti. Ko je mož videl novico o svoji ženi v listih, je hitel na policijsko postajo, kjer je našel svojo nevesto, s katero se je poročil 10. aprila letos. Pomoto v naslovni številki so naredili na brzojavnem uradu, ki bi imela kmalu težke posledice za mladi par.

V CALIFORNIJI

Pozdrave iz San Francisco, Cal., pošiljajo Mr. in Mrs. Joe Zakrajšek iz 15316 Ridpath Ave. in Mrs. Jera Skibi in sin Billie. Pišejo, da so se ustavili v Pueblo, Leadville, Colo., in Mare Island, kamor so šli Zakrajškovi na obisk sina. Do sedaj so imeli dobro vožnjo in nameravajo potovati naprej v Los Angeles.

SREBRNI JUBILEJ

Danes obhajata 25-letnico njiju srečnega zakonskega življenja poznana Mr. in Mrs. Anton Susel, 15900 Holmes Ave. Sorodniki in prijatelji jima čestitajo in želijo vse najboljše, da bi dočkala tudi zlati jubilej!

Enakopravnost radi čitajo v starem kraju

Te dni smo prejeli iz Ljubljane pismo od enega izmed naših naročnikov, v katerem pravi med drugim sledeče: "Za Enakopravnost sem vam pa prav hvaležen, ker iz nje najboljše izvem, kaj naše ljudi tare, tudi kakšne so razmere pri nas tu ali tam, na primer v Stangi, kar je razvidno iz pism in da so doma umrli Dornikova, Penčeva itd., v Ameriki v New Yorku pa moj prijatelj Ignacij Hude. Naši listi o takem sploh nič ne pišejo, pa vsaj vidite, da imajo druge skrbi."

Poleg paketov, ki jih pošiljamo svojcem v domovino, je zelo priporočljivo, da jim naročimo tudi naš slovenski dnevnik Enakopravnost, kateri se redno dostavlja naročnikom v Jugoslaviji. Ljudje radi čitajo, pa nimajo denarja za naročnino in pisma, ki so priobčena v Enakopravnosti so zanimiva tudi za vse druge Slovence v domovini, ker vsak ima svoje posebne doživljaje in težnje, katerih doma ne more povedati v svojih listih, povedano pa je mnogo v pismih svojcem v Ameriko. Poleg telesne hrane je vsakomur potrebna tudi duševna hrana in izobrazba. Naročite naš list svojcem v domovino, za kar vam bodo zelo hvaležni.

LA GUARDIA NA POTI V EVROPO

WASHINGTON, 14. julija. — Skupina UNRRA uradnikov z načelnikom Fiorelli La Guardia so odleteli iz National letališča v Evropo na inšpekcijsko turo. La Guardia se bo udeležil seje petega koncilja v Geneva, ki se prične 5. avgusta. V glavnem stanu UNRRA organizacije v Washingtonu so dejali, da gre skupina v Italijo, Grško in v Jugoslavijo. Obiskali bodo tudi v Nemčiji taborišča brezdomcev in spotoma obiščejo še katere druge države, kamor dostavlja UNRRA reliefno blago.

Iznana zakonca našla zavetje v "bandshellu"

William Crawford, njegova žena in pet otrok je bilo postavljenih na cesto iz hiše na 8604 Lake Ave. Do polnoči sta zakonca iskala stanovanje, toda brez uspeha. Otroci so spali v hišah prijateljev in sorodnikov, a za njiju ni bilo nikjer prostora. Sinoči sta zakonca vzel blazino iz kupa svojega pohištva, ki še vedno leži zloženo na kupu pred dotično hišo in sta se zatekla pod streho v "bandshell" poslopje v Edgewater parku, kjer sta prespala noč. Kje bosta spala naslednjo noč, zakonca Crawford ne veda. Hiša, iz katere sta bila izgnana, je bila proglašena kot nerabna za stanovanje radi številnih podgan, ki so že ogризle dva Crawfordova otroka.

HIMEN

Prošlo soboto sta se poročila v cerkvi sv. Vida Miss Mary Frances Ivanšek, hčerka Mr. in Mrs. John Ivanšek, 1153 E. 61 St., in Mr. Frank J. Kolenc, sin Mr. in Mrs. Kolenc, E. 63 St. Na ženitovanjsko potovanje sta se podala v Christiana Lake, Mich. Naše čestitke!

ZAROKA

Zaročila sta se prošlo soboto Miss Angie Matijašich, hčerka Mrs. Jennie Matijašich, 913 E. 73 St., in Mr. William Macko, sin Mr. in Mrs. George B. Macko, 3665 Ludgate Ave. Bilo srečno!

Mihajlovič obsojen v smrt; zna biti ustreljen v 48 urah

FOTIČ OBŠOJEN V 20-LETNI ZAPOR

V belgrajskem izdajniškem procesu, pri katerem je bilo poleg Draže Mihajlovića obsojenih na smrt še 10 drugih, je bil v odsotnosti razprave obsojen tudi Konstantin Fotić, bivši Jugoslovanski poslanik v Washingtonu, na 20 let ječe z težkim delom, na izgubo državljanstva, zaplenbo vsega premoženja in v izgubo gotovih civilnih pravic za dobo 10 let.

Napad na truke razpečevalcev ledu

V Central-Cedar Ave. okrugu so bili včeraj poškodovani trije truki, naloženi z ledom od City Ice & Fuel Co. V enem slučaju je bil motor truka razbit s težkim kladivom, pri drugih so bile razbite luči in led je bil zmetan na tla. Policija je mnenja, da obstoji tajna vojna med unijskimi in neunijskimi razpečevalci ledu in da si prizadevajo unijski razpečevalci, ki so organizirani v AFL Ice Drivers uniji, pridobiti za unijo neunijske razpečevalce.

Unijski razpečevalci ledu so včeraj prenehali dostavljati led neunijskim razpečevalcem. John O. Holley, predsednik Future Outlook lige in koncilman A. G. Parker, legalni zastopnik Independent Ice Dealers Association, pravita, da bosta podvzela legalno akcijo, da prisilita dovažalce ledu, ki so organizirani v AFL, da bodo dostavljali led neunijskim razpečevalcem v okrožju.

Za pristop v unijo se zahteva \$5 in članarina je \$3 na mesec; 80 odstotkov razpečevalcev ledu je že do sedaj organiziranih v uniji, kot trdi Robert E. Hearn, predsednik AFL Ice Drivers unije.

Pisma iz starega kraja

V našem uradu imamo pisma iz starega kraja za sledeče: Anton Supan od Frančiške Štamcar, Podgorica, pošta St. Rupert pri Mokronogu; Anton Miklavčič od Janeza Miklavčiča, Mali Korinj, pošta Zagradec pri Fužini; Anton Koren, iz Nove vasi pri Rakeku; Anton Gregor od Marije Jemec, Podgorica, pošta Dol pri Ljubljani; in Joe Marovisch od Blaža Sevšek, Stara cerkev pri Kočevju.

ISČE SESTRO

Rozina Majer, poročeno Pečauver, rojeno na Rampah pri Poljanah, Kočevje, baje bivajoča v Clevelandu, išče njeno sestrico v stari domovini. Če sama čita te vrstice ali pa če kdo ve za njen naslov, je prošnja, da sporoči na 6219 Carl Ave., spodaj.

VILE ROJENICE

Pri družini Mr. in Mrs. John J. Grozdina, 14200 Thames Ave., so se zadnji petek zglasile vile rojenice in pustile v spomin krepkega fantka-prvorojenca. Mati in dete se dobro počutita in se nahajata v St. Luke's bolnišnici. S tem sta Mr. in Mrs. John Grozdina iz E. 64 St. prvič postala stari oče in stara mati, Mr. in Mrs. Martin Boladin iz Thames Ave. pa drugič. Čestitamo!

Z Mihajlovićem je bilo obsojenih v smrtno kazen še deset drugih obtožencev; ostali so dobili dolgoletni zapor v ječi

BELGRAD, 15. julija—Vojaško sodišče je spoznalo generala Dražo Mihajlovića krivim izdaje in drugih vojnih prestopkov in ga je obsodilo z 10 drugimi obtoženci vred v smrt z ustrelitvijo. Obsodba se najbrže izvede že v teku 48 ur.

Gen. Mihajlovič in njegovi tovariši imajo pravico vložiti priziv proti razsodbi pri prezidiju narodne skupščine, toda je pričakovati, da bo priziv zavrnjen. Prošnja pri prezidiju mora biti v obliki forme za pomilostitev. Izvršitev smrtno obsodbe se bo izvršilo privatno v vojaški jetnišnici, kjer so obsojenci zaprti.

Med drugimi, ki so obsojeni na smrt sta tudi dva bivša jugoslovanska člana vlade in eden bivši župan mesta Belgrada. Mihajlovič je bil obsojen v smrt na podlagi veleizdaje in kolaboracije z Nemci, Italijani in radi drugih vojnih prestopkov.

Razsodba je bila podana točno po petih tednih od dneva, ko se je zaslisanje pričelo v avditoriju vojaške akademije v predmestju Belgrada. Zaslisanje se je vršilo pred tremi sodniki vojaškega sodišča. Izpričevanje je dokazalo, da so se četniki in partizani medsebojno vojskovali. Mihajlovič je sprejel obsodbo popolnoma mirno, niti z očesom ni trenil.

Od ostalih obtožencev jih je bilo 13 navzočih pri obravnavi; 10 se jih je obsodilo v odsotnosti. Razsodba je bila prečitana ob močnem osvetljevanju električnih luči. Dvorana je bila natrpano polna občinstva, ki je pozdravilo razsodbo z močnim ploskanjem.

Poleg Mihajlovića so bili na smrt obsojeni tudi sledeči: Mladen Zujevič, sedaj v Parizu, bivši poveljnik četnikov; Radoslav Radić, bivši poveljnik četnikov; Miloš Klišić, bivši poveljnik četnikov; Petar Zivković, odsoten, bivši general jugoslovanske armade in nekoč član ubežne Jugoslovanske vlade; šest preživelih članov medvojne kvizlinške jugoslovanske vlade: Dragomir Janović, policijski načelnik in župan Belgrada pod okupacijo Nemcev; Tanajše Dinić, bivši notranji minister; Velibor Jonić, bivši minister za šolstvo; Djuro Dokić, upokojeni general in bivši minister za komunikacije; Kosta Musicki, poveljnik kvizlinške srbske državne policije; Bosko Pavlovich, pomožni poveljnik kvizlinške milicije.

ZOPET DOMA

S/Sgt. Anthony V. Kolenc, sin Mr. in Mrs. Anton in Mary Kolenc, 15314 Daniel Ave., se je povrnil od vojakov, kjer je služil dve in pol leta. V Italiji se je nahajal 18 mesecev. Prijatelji ga lahko obiščejo na domu.

VAŽNA SEJA

Jutri 17. julija se vrši zelo važna seja direktorija Slovenskega društvenega doma na Recher Ave. Vsi direktorji so prosi, da se gotovo udeležijo. Sedaj se prične točno ob pol osmih zvečer.

Rusi imajo v posesti tvarino za A-bombo

OTTAWA, Kanada, 15. julija —Kraljevska preiskovalna komisija je danes razkrila, da je ruski vojaški atašej v Ottawu dobil vzorec uranuma 235, to je tvarina za A-bombe in da je isto z letalom odpasal v Moskvo.

Dr. Allan Nunn May, britski znanstvenik, ki je delal na poizkusih te vrste v Montrealu, je izročil vzorec tvarine ruskemu atašeu Col. Motinovu.

Komisija je pet mesecev preiskovala v Kanadi ruske špijonažne aktivnosti in podala 700 strani obsegajoče poročilo kanadskemu House of Commons. Ruska špijonaža je segala v državni urad za zunanje zadeve.

Komisija trdi, da ob tem času se nahaja v Zedinjenih državah najspretnejši ruski vojun in da se baže nahaja kot dijak v neki univerzi v Los Angeles, pod izmišljenim imenom Ignacy Witezak in njegovi ženi je ime Bunua, ki je prišel v Ameriko s ponarejenim potnim listom, za katerega je ruska vlada plačala \$3.000 podkupnine. Za ta potni list je posredoval Sam Carr, pobežni kanadski komunistični vodja. Komisija tudi trdi, da ima Sovjetska zveza v Kanadi močno organizacijo NKVD, kar je bila prej OGPU, ki je tajna politična policija Sovjetske unije. Dalje trdijo, da je rusko poslatništvo v Kanadi gnezdo špijonskih aktivnosti.

University of Southern California priznava, da so imeli dijaka z imenom Ignacy Witezak, toda od leta 1945 ne vedo, kam je odšel.

OBSEDNA STANJE V IRANU

TEHERAN, 15. julija. — V Ahwazu, glavnem mestu Khuzistana je bilo proglašeno obsedno stanje in perzijsko vojaštvo je danes okupiralo Anglo-Iranian Oil Co., posestvo, potem ko je včeraj zastavkalo več kot 100.000 delavcev.

PROG. SLOVENSKE KROZEK ŠT. 2

Jutri večer ob 7:30 uri se vrši redna mesečna seja krožka št. 2 Prog. Slovenk v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. Vabi se vse članice, da se gotovo udeležijo.

V BOLNIŠNICI

V Glenville bolnišnici, varda št. 4, se nahaja Mr. Frank Koren, 18608 Neff Rd., ki se je prešlo soboto podvrgel operaciji. Prijatelji ga sedaj lahko obiščejo. Želimo mu skorajšnje okrevanje!

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 5311-12
Issued Every Day, Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in po pošti izven mesta):
For One Year—(Za celo leto) \$7.00
For Half Year—(Za pol leta) 4.00
For 3 Months—(Za 3 mesece) 2.50

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year—(Za celo leto) \$8.00
For Half Year—(Za pol leta) 4.50
For 3 Months—(Za 3 mesece) 2.75

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year—(Za celo leto) \$9.00
For Half Year—(Za pol leta) 5.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March, 1879.

104

ALI JE DEMOKRACIJA NA POLJSKEM MOGOČA?

Pod tem naslovom je new-yorški dnevnik PM
priobčil članek, ki se glasi:

Nedavni pogrom v Kielcu je zopet obrnil pozornost na eno izmed okuženih točk Evrope. Ena izmed najbolj odporanih strani masakra v Kielcu—z izjemo njegove strahopetne brutalnosti—je bila njegova spontanost; pogrom je bil ljudski izbruh in ne delo peščice barab. To je bistvena značilnost umorov v Kielcu in dviga celotno vprašanje glede bodočnosti poljskega ljudstva.

Naravnost povedano, gre za to, da-li je narod, ki vsebuje tolikšno število linčarjev, zrel za demokracijo, zlasti demokracijo v anglo-ameriškem smislu.

Poglejmo nekoliko, kakšna je bila preteklost Poljske. Zgodovina te dežele je bila polna tragedij in nasilstva. Ker ni posedala naravnih mej, je bila skozi stoletja bojno polje raznih vojne željnih plemen in agresivnih narodov, s krvjo prepojena arena, v kateri so se desetletje za desetletjem borili Rusi in Prusi, Litvi in Tartati, Mongoli in Kozaki.

Vsled nasilstev in vojne niso imeli Poljaki nikdar prilike do stabilnega razvoja kot n. pr. Francozi in Angleži. V 18. stoletju je bila Poljska obširna fevdalna država, v kateri je okrog 8 odstotkov prebivalstva sestojala iz privilegiranih vojakov-aristokratov, ostali, z izjemo židov, da so bili tlačani. Okrog 16 ali 17 plemiških družin je posedalo večji del zemlje. Te družine so imele razkošne dvore, velike stalne armade in vodile svojo lastno zunanjo politiko. Pod takimi razmerami je bila Poljska dežela stalne anarhije.

Potem, ko je bila ta dežela fevdalne anarhije razkosana med njene močnejše sosedje, je izgubila vsako priliko, katero bi mogla drugače dobiti za naraven razvoj. Vrh tega oni, ki so Poljsko razkosali—imperialistična Avstrija, caristična Rusija in militaristična Nemčija—niso bili ljudje, od katerih bi se bili mogli Poljaki učiti bodisi demokracije ali strpnosti.

Zanimivo je in vredno pozornosti, da so Poljaki leta 1918, čim so bili osvobodjeni, najprej začeli pobijati žide in Ukrajince in ropati svoje sosedje, Litvine, Ukrajince in Beloruse njihove zemlje. Tekom dvajsetih let svoje neodvisnosti je Poljska dosledno tlačila in zatirala svoje manjšine, sestoječe iz židov, Ukrajincev in Nemcev. Večji del te dobe je bila Poljska fevdalna, polfašistična vojaška diktatura. Vsaka morebitna podobnost med Poljsko, kateri so vladali ljudje Pilsudskijevog in Beckovega tipa, in pa demokracijo, je bila zgolj naključje.

Kakšen je položaj na Poljskem danes?

Kakor dobro znano, so Poljsko, ki je pod Nemci strahovito trpela, osvobodili Rusi, toda zanimivo je, da Rusi niso ostali na Poljskem kot zmagovalci. Sovjetska vlada, vedoč, da je bil poljski vladajoči razred slej ko prej strastno reakcionaren in fanatično proti-ruski, je pomagal organizirati prijateljsko vlado, sestoječo iz poljskih komunistov, socialistov in kmetov in umaknila svoje oborožene sile.

Edine sovjetske čete, ki se danes nahajajo na Poljskem, so one, ki stražijo komunikacijske linije. Rusi se ne vmešavajo v notranje zadeve dežele. Dejstvo je, da so sovjetske čete pogosto žrtev zavrtnih napadov, v katerih mnogo ruskih vojakov izgubi življenje, ampak Moskva ni do danes še nikdar podvzela nobenih kaznivih akcij. Rusi vedo, da ima prijateljska vlada premierja Osobke-Morawskega spriču poljskega fašističnega podtalnega gibanja itak dovolj križev in težav pri vzdrževanju reda.

Poljska je vitalne važnosti za rusko varnost, kakor bi bila Mehika za našo, ako bi v tej deželi bivali fanatični proti-ameriški fašisti, ki bi bili v zvezi s sovražnimi tujimi silami. Poljska je na eni strani ruski most do Nemčije, na drugi pa odskočna deska za sovražnike Sovjetske zveze. Vredno je torej opozoriti na dejstvo, da niso Rusi na Poljskem nastopali z nič manjšo samodisciplino kot v Češkoslovaški. Čim je bila z njihovo pomočjo organizirana poljska vlada, so se Rusi vzdržali vsakega vmešavanja v poljske notranje posle. Jasno je, da poglobljena briga Rusije na Poljskem je, da ne pride na krmilo vlada, ki bi bila proti-sovjetska.

Rusiji naklonjena vlada Osobke-Morawskega je toliko demokratična kot je bila katera vlada, ki jo je kdaj imela

Poljska, ali kot je sploh mogoče pod obstoječimi razmerami. To ne pomeni, da je demokracija v ameriškem ali angleškem smislu besede. Zahtevati praktično izvajanje anglo-ameriških političnih standardov od dežele, vzgojene v nasilstvu in bigotstvu in ki se baš dviga iz fevdalizma, bi bil višek zlobe in neodgovornosti. Poljakom se mora dati čas in prilika, da dorastejo v zapadne Evropejce.

Dejstvo pa je, da ima celo sedanja poljska vlada mnogo demokratičnih strani, med katerimi so nekatere, ki so izvanredno obetajoče in važne. Anti-semitizem n. pr. je smatran za zločin in vlada si prizadeva na vse mogoče načine, da bi iztrebila bolezen, na kateri trpi pretežna večina poljskega naroda. Izvršila se je ločitev cerkve in države. Varšavska vlada je razdelila fevdalno zemljo med kmete in dela na načrtih za socializacijo. Obstojata tudi znatna mera svobode tiska, vsaj toliko kot v drugih evropskih deželah s podobnimi razmerami. Korespondent new-yorškega lista "Herald Tribune" nima n. pr. nobenih neprilic s pošiljanjem svojih poročil iz Poljske, dasiravno so ta poročila dosledno sovražna sedanjemu poljskemu režimu.

Vzelo pa bo seveda precej časa, predno se bo sedanja fašistična reakcija eliminirala. Med tem pa je imperativno, da se nekaterim tisočim židom, ki še niso bili pomorjeni, pomaga, da zapustijo deželo čim hitreje mogoče. Varšavska vlada še ni dovolj močna, da bi jim mogla nuditi polno zaščito. Fašistične bakterije se redijo na anti-semitizmu, in na Poljskem še vedno vlada epidemija obeh. Bakteriji se ne sme dati prilike za rast.

Na splošno rečeno, je sedanja poljska vlada tako dobra kot se more pričakovati in mnogo boljše kot pa bi moglo biti karkoli, kar bi postavili na njeno mesto njeni sovražniki, vključivši britske delavske imperialiste. Ako se jih bo vsaj za dobo ene generacije pustilo pri miru, obstoji upanje, da Poljaki postanejo napredni in demokratični narod. Dasiravno je večina poljskega naroda danes prežeta z reakcijo in bigotstvom, pa niso Poljaki nič manj neozdravljivi kot katera koli druga človeška bitja.

UREDNIKOVA POŠTA

Prošnja za sodelovanje

Cleveland, Oi. — Na slovenske trgovce so bila razposlana pisma s kuvertami in prošnjami za prispevek za okrašenje slovenskih flotov za povorko ob priliki 150-letnice rojstva mesta Clevelanda. Tem potjem iskreno apeliramo na vse slovenske trgovce in obrtnike, da bi se dobrovoljno odzvali z prispevki v ta namen.

Ponedeljek 22. julija bo istotako smatran za praznik. Za ta dan je od mesta določeno veliko praznovanje na Mallu, to je na prostorih med Mestno hišo in Okrajno sodnijo v mestu, od Lakeside do Superior Ave. Tisti prostor je določen za narodnostne skupine, katere naj bi izvajale: petje, plese in glasbo na pripravljelih odrih, da tako pokažejo svojo narodno in kulturno zavest.

Ker imamo Slovenci zelo dobre in močne pevske zборе, so za ta namen prošeni za skupen nastop: Glasbena Matica, Soc. pevski zbor Zarja, Slovan, Zvon, Jadran in Planina. Tem naj bi se pridružili še ostali pevski zbori, ki niso tu omenjeni in bi se hoteli pridružiti.

V ta namen se vrši skupna vaja vseh zborov v četrtek 18. julija ob 8. uri zvečer v dvorani št. 2, v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Opro-

stite, da sklicatelj kar nekako diktira. Mi ni mogoče vsakega posebej vprašati in čakati, ker je čas prekratek. Prosim vas vse imenovane skupine, priglasi-te se, kakor se bodo drugi narod. Bodimo tam na mestu in zapojmo slovensko pesem in vse bo prav. Slovenski narod v celoti bo dobil za to častno priznanje.

Medtem ko bodo glasbene skupine pokazale na flotih že v nedeljo slovensko harmonično glasbo in narodne kostume, bo mo Slovenci v ponedeljek zvečer pokazali kaj zmora naša slovenska pesem, katero so že večkrat občudovali tudi drugi narodi.

Pokežimo našo skupno kulturno zavednost. Saj nas ni treba biti ničesar sram. Naravnost bogati smo v kulturnih dejanjih. Saj imamo toliko poštovanja v obliki pevskih vaj od tedna do tedna že toliko let. Zdaj je čas in prilika, da se pokažemo s petjem vsi Slovenci skupno!

Slišal sem, da nameravajo Nemci nastopiti s zborom 500 mož. Toda če se ne motim bo glas slovenske pesmi večji in lepši. Na noge torej, da bo res tako. Združimo vse svoje sile za to priliko, za ta nastop pred ameriško javnostjo. Za to vas iskreno prosim v imenu mestnega pripravljalnega odbora.

Anton Grdina.

Novice iz stare domovine

V ŽIRIH

Ni pretirano, če se reče, da je bila proslava obletnice OF veličastna. Prelep je bil pogled v petek zvečer na okoliške hribe, kjer so hkrati zažareli vsi kresovi. Ljudstvo je rajalo ob kresovih, in radostna pesem je odmevala po vsej dolini. Ta zgodovinski praznik je pomenil za žirovce praznik zadovoljstva nad sadovi, ki jih je rodila Osvobodilna fronta. Mnogo narodnih praznikov so že doživeli, toda take sproščenosti, zadovoljstva in navdušenja še nikoli niso doživeli pred tem; tako se ni ljudstvo še nikoli strnilo, kot se je strnilo ta dan. Po budnici, 27. aprila se je začel štafetni tek, ki je ponesel pozdrave Izvršnemu odboru OF v Ljubljano in zahvalo naši vojski, saj so bile žiri prve osvobodjene na Go-

renjskem, že leta 1943. V povorki je korakalo okrog 1.500 ljudi. Kaj to pomeni za tako majhen kraj, ve tisti, ki pozna podeželske razmere. Pestra je bila slika: konjenica, kolesarji, narodne noše. Pred cerkvijo so bili govori. Zvečer so imeli v kulturnem domu svečano akademijo.

V POLJČANAH

Vse tamkajšnje organizacije so skupno proslavile 27. april v dvorani "Ljudske prosvete." Ljudstvo je do zadnjega kotička napolnilo dvorano in pozorno sledilo programu, ki je bil lepo izbran za to proslavo. Slišali so zgodovino Osvobodilne fronte, o njenem delu in njenih uspehih. Partizanske pesmi so ljudstvo zelo navdušile, v enodejanskih

igrah pa so gledali minulo partizansko življenje. Po končani proslavi je bila velika povorka z baklado. Ljudstvo je navdušeno pelo partizanske pesmi. Povorka se je ustavila na pokopališču pred spomenikom vojnih žrtev, kjer je počastila njihov spomin.

PAKA PRI VELENJU

Tudi ta vasica je storila vse za proslavo obletnice OF. Na predvečer so organizirali pet kresov, postavili mlaj in slavalok na Selih. Na dan obletnice so se udeležili proslave v Velenju. Za nedeljo 28. aprila so organizirali skupno s saleškim ljudskim odborom izlet na Kozjak po poti XIV. divizije. Spotoma so obiskali 12 grobov padlih borcev ter jih okrasili z vencii. Počastili so tudi spomin treh borcev in talke, ki počivajo na pokopališču na Kozjaku. Revnim otrokom in slabotnim ljudem so razdelili pecivo. Sklenili so, da bodo v maju prekopali tri nepoznane borce, ki so pokopani na področju KLO in jih prenesli na župnijsko pokopališče.

V RADENCI NA KAPELI

Na Kapeli in na sosednjih vrhovih so zažareli kresovi, v Radencih pa je bila bakljada. Drugo jutro je bilo v zdraviliški kavarni manifestacijsko zborovanje vseh organizacij, da počaste veliki narodni praznik. Po slavnostnem govoru so navzoči z enominutnim molkom počastili spomin vojnih žrtev. Na skrbno pripravljenem sporedu so poleg mladinskega pevskega zbora nastopili še pionirji radenske in kapelske šole. Prisrčno slovesnost so zaključili z narodno himno.

Kratke vesti

POMLAJEVALNI IZVLEČKI SO ODPOVEDALI

SAN FRANCISCO, 15. julija. — Radio iz Avstralije poroča, da je v Kirribilli, New South Wales umrl William Epps, star 83 let, ki je rabil pomlajevalne hormone in upal dočakati starost 150 let. Leta 1933, ko je bil Epps že čisto osivel, si je dal vbrizgavati pomlajevalne hormone, ki so spremenili barvo njegovih las v normalno in se je počutil za 20 let mlajši. Veliko klicev na telefon in obiskov, je premagalo njegovo moč in pospešilo njegovo smrt.

NOVA CESTA IZ BUFFALO V NEW YORK

Zadnji teden se je pričelo z gradnjo nove ceste med mesti Buffalo in New York City, ki bo 486 milj dolga in bo stala pol milijona dolarjev in bo izgotovljena v petih letih.

Ta cesta bo glavna med velikimi jezeri in Atlantskim morjem. Začasno jo imenujejo "dream highway."

INŽENIRJI BODO STUDIRALI NADLOGO DIMA

Skupina vodilnih inženirjev in znanstvenikov z ozirom na omejitve dima in saj je prišla v Cleveland, kjer bo pod vodstvom Herbert B. Lammersa, od Coal Producers komiteja za omejitve dima obiskala vse predele mesta in ugotovila, v koliko je dim v nadlogo prebivalcem. Danes zjutraj se bodo sestali z županom Burkejem in člani Citizens komiteja, ki je bil imenovan v začetku leta, da pomaga rešiti zavozlano zadevo dima v Clevelandu. Preiskava in ugotovitve ne bo stala mesto ničesar. Položili bodo kose papirja na najvišje in na najnižje poslopje v predelih mesta za 24 ur. Potem bodo mikroskopsko ugotovili, kje pada največ saj, kar bo razvidno na papirju.

Stvaren patriotizem! Dejanja, ne besedi! Prispevajte za otroško bolnico v Sloveniji!

Delo Zveze uslužbencev zdravstvenih in socialnih ustanov za Slovenijo

Ponatis iz "Slovenskega poročevalca"

Delegati Zveze uslužbencev zdravstvenih in socialnih ustanov za Slovenijo so se nedavno zbrali v veliki dvorani Doma sindikatov k svoji prvi redni dvodnevni konferenci. Tajnik Makše je v nagovoru pozdravil ministra za socialno politiko LVS dr. Antona Kržišnika, dr. Boženo Ravnikarjevo kot zastopnico ministrstva za zdravstvo, pomočnika ministra za delo tovariša Kovačiča, zastopnike bratskih zvez iz Hrvatske in Srbije ter ostale goste.

Z navdušenjem je zbor sprejel čestitko maršalu Titu k njegovemu rojstnemu dnevu. Sledila so podrobna poročja o delovanju Zveze.

V Zvezi uslužbencev zdravstvenih in socialnih ustanov Slovenije so včlanjeni uslužbenici vseh naših ustanov, ki se bavijo z zdravstvom in socialnimi vprašanji, od ministrstva za ljudsko zdravje preko bolnišnic in Javne borze dela do lekarn, zobozdravstvenih ordinacij, dečjih domov in podjetij za nabavo sanitetnega blaga.

V pčlem letu—Zveza je bila ustanovljena lani 22. julija—se je raztegnila organizacijska mreža Zveze po vsej Sloveniji. Podružnic je 53, članov in članic 3.595.

Po svojem značaju se podružnice dele v zdravstvene, socialne, zdravstvenosocialne in industrijske. Zdravstvena panoga ima 23 podružnic in 1.264 članov, socialna 17 podružnic z 981 člani, zdravstveno-socialna ima v osmih podružnicah 296 članov, industrijska pa v petih podružnicah 354 članov.

Naši zdravniki in bolnišnice V Sloveniji imamo 548 zdravnikov. Na posameznega zdravnika pripade 1.953 prebivalcev. Po zdravstvenih in socialnih ustanovah Slovenije je 114 zdravnikov, tako da pripade na vsakega od njih povprečno 9.390 prebivalcev. Na slabše je stanje v novomeškem okrožju, kjer je 16 zdravnikov in pripade na enega zdravnika 12.158 prebivalcev, v mariborskem okrožju pa je 35 zdravnikov in pripade na vsakega povprečno 10.993 prebivalcev.

Ob takem pomanjkanju zdravstvenega kadra ostane marsikatera naloga okrnjena. Na deželi je še vedno 32 stalnih zdravniških mest nezasedenih, desinfektorjev je premalo, zaščitnih sester in njegovalk potrebujemo petkrat toliko, kakor jih imamo. Isto je z dentisti, zobozdravniki, lekarnarji in podobnimi poklici. Zato posveča Zveza veliko pozornost vzgoji novih kadrov.

Popolna medicinska fakulteta, nove in preurejene klinike ter šest stalnih strokovnih šol si prizadevajo, da čim prej nadomestijo, kar je bilo v preteklosti zamujenega. Slovenija ima zdaj 16 bolnišnic s 5.052 posteljami.

Zdravniška strokovno-znanstvena sekcija

Pred tremi tedni je bil ustanovljen občni zbor zdravniške strokovno-znanstvene sekcije v Ljubljani, ki je podrejena Zvezi uslužbencev zdravstvenih in socialnih ustanov. Namen sekcije je gojiti medicinsko vedo, dvigniti znanstveno raven zdravstvenih delavcev in splošno zdravstveno raven v Sloveniji.

Sekcija bo izdajala predavanja in organizirala strokovne knjižnice. Po vseh večjih krajih se bodo ustanovili zdravniški krožki. Vzporedno se bo ustanovila tudi sekcija farmaceutov, tako da bo Zveza imela zaenkrat tri strokovno-znanstvene sekcije. V te bodo lahko pristopili tudi zdravniki, magistri, zobozdravniki in zobotehniki, ki

imajo samostojno prakso, da bodo tako prišli v posredni stik z Zvezo uslužbencev, zdravstvenih in socialnih ustanov.

Zveza je v teku leta živahno razvijala delo na kulturnem, prosvetnem, gospodarskem, združnem in strokovnem področju ter pri obnovi. Sestanki so prav pogosti, vrstijo se razne prireditve. Zveza se po vseh močeh trudi za izboljšanje socialnega stanja svojega članstva. Posebno pozornost posveča vzgoji strokovnih kadrov.

Podružnice morajo vzpodbujati delavce in nameščence, posebno še mladino, naj obiskuje strokovne šole in tečaje in tako dvigne svojo splošno izobrazbo. Po bolnišnicah so bili in so še strežniški in bolničarski tečaji ter tečaji za instrumentarke, po drugih ustanovah pa stenografski knjižgovodstveni in šoferski tečaji, tečaji za zdravilna zelišča in drogerijstvo ter predavanja o socialnem zavarovanju.

Za obnovo je članstvo po ustanovah in uradih opravilo v času tekmovanja 192.813 nadur, čeprav še itak vsi delajo čez ure, ker primanjkuje osebja in je obilo dela. Razumevanje za žrtve okupatorjevega nasilja je članstvo izkazalo v prostovoljnih prispevkih za razne dobrodelne namene, za katere je skupno zbralo 176.084 dinarjev. Vse članstvo sodeluje pri Rdečem križu.

ITALIJANSKA KRIZA

RIM, 10. julija (O.N.A.) — Pietro Nenni, bivši podpredsednik italijanske vlade je izjavil danes, da bo nova vlada morala "nekako izboljšati plače in mezde" in morda celo ustanoviti nekakšno OPA, ki bo "spravila v sklad cene in zaslužke v deželi".

Dejal je, da je dolgotrajnost italijanske ministerske krize bila neizogibna, kajti "boriti se moramo obenem proti grozeči inflaciji in proti lakoti, ki se širi med ljudstvom".

Žalostna vest

Mrs. Minka Zihert, 1191 E. 74 St., je prejela žalostno vest iz stare domovine, da je njena mati, Marjeta Godeša, preminula v častiljivi starosti 83 let na Dol. jezeru št. 47 pri Cerknici na Notranjskem dne 29. marca 1946.

MARJETA GODEŠA

Umrla si nam zlata mama, vedno dobra, ljubezniva... v črni zemlji zdaj počivaš, a nisi ne ostala pozabljena.

Mirno spavaj, ljuba mamica, v življenju bila si odvzeta nam, v naših srcih boš živela, dokler se zopet ne snidemo nad zvezdami!

Zalujoči ostali otroci:

Minka Zihert, Anton Godeša v Barbertonu, O., Joe Godeša v Kapuskasing, Kanadi, Frank Godeša v Argentini ter več ostalih otrok v stari domovini.

Cleveland, O., dne 16. julija 1946

BUDHIN DEMANT

GUSTAV LE ROUGE

(Nadaljevanje)

Pri obeh kupcih je kapetan zaslužil lepe denarce in vračal se je v San Francisco po tretji tovor. Nikake skrbi ni imel; vreme je bilo krasno in pihal je ravno dovolj močan veter, da je njegova jadrnica delala dvanaest do trinaest vozlov na uro. Težko bi kdo našel bolj srečnega in bolj zadovoljnega človeka pod milim nebom, kot je bil v tistem času kapetan "Vesela Dolly".

Kadil je smotko in gledal po obzorju okoli, prvič ker ni imel nobenega dela, drugič pa iz same navade. Naenkrat je v davnem milje vzbudil njegovo pozornost čoln, ki je menda plaval narobe. Kapetan Rattlesnake se je vedno zanimal za ponesrečene ladje. Kadar je kakor videl, je takoj zavozil k njej in včasih se je zgodilo, da si je nagrabil lep plen.

Ne da bi se požuril, je vzel svoj daljnogled, obrisal leče z velikim barvanim robcem in nato daljnjogled na dotično razdaljo. Naenkrat je začel gledati z veliko pozornostjo in nato zapovedal mornarjem, naj spustijo čoln v morje in naj dva moža naglo veslata k preobrnjenemu čolnu ter rešita potapljačje se ljudi.

— Veslajta kakor mogoče hitro, fanti! je dodal. Gre za uboge ponesrečence. V srce me boli, kadar vidim take stvari. Res, prerahločuten sem za pomorščaka!

Mornarjev, ki so dobro vedeli, kaj je z občutljivostjo kapetana Rattlesnake, enega najhujših gusarjev v Pacifiku, ni ta načelna izjava prav nič zanimala.

Naglo so spustili čoln v morje; krmar je prijel za krmilo mornar pa za vesli in kmalu sta se toliko približala ponesrečenemu, da sta mogla natančno razlikovati njih brod.

— Kaj pa je to? je dejal mor-

nar. Dejal bi, da sta dve veliki ptičji gnezdi zvezani.

— Da, je dejal drugi in dva ponesrečena sta v enem gnezdu.

— Od kod vruga sta mogla priti?

— Menda nista imela name-najst do trinaest vozlov na uro. Težko bi kdo našel bolj srečnega in bolj zadovoljnega človeka pod milim nebom, kot je bil v tistem času kapetan "Vesela Dolly".

Kadil je smotko in gledal po obzorju okoli, prvič ker ni imel nobenega dela, drugič pa iz same navade. Naenkrat je v davnem milje vzbudil njegovo pozornost čoln, ki je menda plaval narobe. Kapetan Rattlesnake se je vedno zanimal za ponesrečene ladje. Kadar je kakor videl, je takoj zavozil k njej in včasih se je zgodilo, da si je nagrabil lep plen.

Ne da bi se požuril, je vzel svoj daljnogled, obrisal leče z velikim barvanim robcem in nato daljnjogled na dotično razdaljo. Naenkrat je začel gledati z veliko pozornostjo in nato zapovedal mornarjem, naj spustijo čoln v morje in naj dva moža naglo veslata k preobrnjenemu čolnu ter rešita potapljačje se ljudi.

— Veslajta kakor mogoče hitro, fanti! je dodal. Gre za uboge ponesrečence. V srce me boli, kadar vidim take stvari. Res, prerahločuten sem za pomorščaka!

Mornarjev, ki so dobro vedeli, kaj je z občutljivostjo kapetana Rattlesnake, enega najhujših gusarjev v Pacifiku, ni ta načelna izjava prav nič zanimala.

Naglo so spustili čoln v morje; krmar je prijel za krmilo mornar pa za vesli in kmalu sta se toliko približala ponesrečenemu, da sta mogla natančno razlikovati njih brod.

— Kaj pa je to? je dejal mor-

nar. Dejal bi, da sta dve veliki ptičji gnezdi zvezani.

— Da, je dejal drugi in dva ponesrečena sta v enem gnezdu.

— Od kod vruga sta mogla priti?

— Menda nista imela name-najst do trinaest vozlov na uro. Težko bi kdo našel bolj srečnega in bolj zadovoljnega človeka pod milim nebom, kot je bil v tistem času kapetan "Vesela Dolly".

Kadil je smotko in gledal po obzorju okoli, prvič ker ni imel nobenega dela, drugič pa iz same navade. Naenkrat je v davnem milje vzbudil njegovo pozornost čoln, ki je menda plaval narobe. Kapetan Rattlesnake se je vedno zanimal za ponesrečene ladje. Kadar je kakor videl, je takoj zavozil k njej in včasih se je zgodilo, da si je nagrabil lep plen.

Ne da bi se požuril, je vzel svoj daljnogled, obrisal leče z velikim barvanim robcem in nato daljnjogled na dotično razdaljo. Naenkrat je začel gledati z veliko pozornostjo in nato zapovedal mornarjem, naj spustijo čoln v morje in naj dva moža naglo veslata k preobrnjenemu čolnu ter rešita potapljačje se ljudi.

— Veslajta kakor mogoče hitro, fanti! je dodal. Gre za uboge ponesrečence. V srce me boli, kadar vidim take stvari. Res, prerahločuten sem za pomorščaka!

Mornarjev, ki so dobro vedeli, kaj je z občutljivostjo kapetana Rattlesnake, enega najhujših gusarjev v Pacifiku, ni ta načelna izjava prav nič zanimala.

Naglo so spustili čoln v morje; krmar je prijel za krmilo mornar pa za vesli in kmalu sta se toliko približala ponesrečenemu, da sta mogla natančno razlikovati njih brod.

— Kaj pa je to? je dejal mor-

nar. Dejal bi, da sta dve veliki ptičji gnezdi zvezani.

— Da, je dejal drugi in dva ponesrečena sta v enem gnezdu.

— Od kod vruga sta mogla priti?

— Menda nista imela name-najst do trinaest vozlov na uro. Težko bi kdo našel bolj srečnega in bolj zadovoljnega človeka pod milim nebom, kot je bil v tistem času kapetan "Vesela Dolly".

Kadil je smotko in gledal po obzorju okoli, prvič ker ni imel nobenega dela, drugič pa iz same navade. Naenkrat je v davnem milje vzbudil njegovo pozornost čoln, ki je menda plaval narobe. Kapetan Rattlesnake se je vedno zanimal za ponesrečene ladje. Kadar je kakor videl, je takoj zavozil k njej in včasih se je zgodilo, da si je nagrabil lep plen.

Ne da bi se požuril, je vzel svoj daljnogled, obrisal leče z velikim barvanim robcem in nato daljnjogled na dotično razdaljo. Naenkrat je začel gledati z veliko pozornostjo in nato zapovedal mornarjem, naj spustijo čoln v morje in naj dva moža naglo veslata k preobrnjenemu čolnu ter rešita potapljačje se ljudi.

— Veslajta kakor mogoče hitro, fanti! je dodal. Gre za uboge ponesrečence. V srce me boli, kadar vidim take stvari. Res, prerahločuten sem za pomorščaka!

Mornarjev, ki so dobro vedeli, kaj je z občutljivostjo kapetana Rattlesnake, enega najhujših gusarjev v Pacifiku, ni ta načelna izjava prav nič zanimala.

Naglo so spustili čoln v morje; krmar je prijel za krmilo mornar pa za vesli in kmalu sta se toliko približala ponesrečenemu, da sta mogla natančno razlikovati njih brod.

— Kaj pa je to? je dejal mor-

nar. Dejal bi, da sta dve veliki ptičji gnezdi zvezani.

— Da, je dejal drugi in dva ponesrečena sta v enem gnezdu.

— Od kod vruga sta mogla priti?

— Menda nista imela name-najst do trinaest vozlov na uro. Težko bi kdo našel bolj srečnega in bolj zadovoljnega človeka pod milim nebom, kot je bil v tistem času kapetan "Vesela Dolly".

ja. Njiju slaba, ogrogla barka ni imela niti vesel, niti krmila, niti jadra. Tako je bila na milost in nemilost izročena valovom. Drugega jima ni preostalo, kot čakati.

Lionel je sicer skušal napraviti jadro na ta način, da je svilo padala napel med svoje roke. K nesreči pa je veter pihal v smeri od obale sem in tako je moral opustiti ta poskus. Le ako bi začel pihati nasprotni veter, bi bila dana možnost, da se rešita na obalo.

— Za zdaj se ne da ničesar storiti, je dejal Lionel nestrpno.

Naola je molčala. Nekaj časa sta s slastjo udihavala sveži morski zrak in se prisrčno poljubljala. Naola je bila presrečna, da je poleg Lionela. Imela je tako zaupanje v njegove zmožnosti in njegovo energijo, da ni izgubila niti za trenutek svoje mirnosti.

— Nekaj že najdeš, da se rešiva, je dejala smehljaje.

On pa ji je skušal odkrito pokazati, kako zelo obupen je položaj.

Tako je pretekla ura. Naola je naenkrat opazila, da morska voda pronicava v notranjost skozzi spleteno vrbo. To je bila strašna nevarnost.

— Potopiva se, je zakričal Lionel obupno. Voda udara vedno bolj, in da bi dosegla obrežje plavaje, ni niti misliti.

Naola ni odgovorila, le obupno se je oklenila Lionela in ga kakor blazna poljubljala.

— In pomagati ne morem, je ponavljal in v svoji onemoglosti stiskal pesti.

V tem trenutku mu je Naola, ki je imela boljše oči kot on, pokazala z nemo kretnjo sivo točko na brezmejni morski gladini.

— Ladja! je vzkliknil.

— Vidiš, da sem storila prav, da nisem obupavala.

— Na žalost se zelo bojim, da

naju ne zapazijo, ali pa da nama pridejo prepozno na pomoč.

Ceprav ni imel dosti upanja, je vendar odtrgal kos padala in začel z njim mahati. Ob enem je več strelcov izpalil iz svojega browninga, skratka, uporabil je vse znake, ki so v takem primeru običajni.

To je bilo v onem trenutku, ko ju je opazil kapetan Rattlesnake.

Med tem se je voda polagoma dvigala v notranjosti čolna in dosegla že skoraj polovico. Lionel je obupno mahal, mornarja sta pri veslanju napenjala vse svoje sile, toda voda je naglo naraščala in teža obeh ljudi je porivala ladjo proti dnu.

Naola je bila že do pasu v vodi.

— Utopiva se, predno pridejo do naju, je rekla žalostno, udana v svojo usodo.

— Ne, ji je odvrnil Lionel. Plavalava bova toliko časa, dokler ne dospe čoln do naju. Ne boj se, jaz te bom držal nad vodo.

Naposled se je pod njuno težo čoln udal. Lionel je prijel z eno roko Naolo in začel plavati. Čutil se je dovolj močnega, da vzdrži do prihoda mornarjev, toda naenkrat se mu je zdelo, da vidi v valovju temne, svetle kajoče se hrbte somov, ki jih kar mrgoli v onih krajev. Če bi ju le eden napadel, bi bila izgubljena.

K sreči pa je bila njegova bojazen neopravičena in deset minut pozneje sta že sedela v čolnu, ki ju je pripeljal na "Veselo Dolly", kjer ju je sprejel kapetan Rattlesnake.

Med tem ko sta se mu pristrčno zahvaljevala, se je stari gusar na tihem spraševal, kdo bi pač bil ta parček in odkod prihaja.

— Kapetan, je dejal Lionel, dovolite mi najprej, da se vam prav iskreno zahvalim. Dodati vam pa moram, da ta zahvala ne bo obstojala samo iz praznih besed.

— S kom imam čast govoriti? je vprašal kapetan Rattlesnake kar najprijaznejše.

— Jaz sem Lionel Brady iz San Francisca.

— Znameniti yachman? je dodal kapetan spoštljivo.

— Da.

— Dovplite mi, da se vam tudi jaz predstavim: Kapetan George Borrow, bolj znan pod imenom Rattlesnake.

— Imeniten slučaj! Smatrajte naju, mojo zaročenko in mene, za plačujoča potnika. Razen tega vam, ko pridemo v San Francisco, izročim vsoto tisoč dolarjev, ki jo razdelite moštvi, in posebno nagrado za mornarja, ki sta prišla s čolnom.

Rattlesnake ni vedel, kaj bi počel od veselja: sreča mu je prinesla dva plačujoča gosta in razen tega je rešil Bradyja, ki je bil član najboljše družbe v San Francisca, kar da njegove-mu omajanemu slovesu spet nov sijaj.

Radi lepšega se je nekoliko branil, češ da je njegova navada, da od ponesrečencev nikoli ne zahteva niti pare, končno pa je sprejel vse, kar mu je Lionel obljubljal.

Znano je čitateljem, da je bil kapetan Rattlesnake stalen gost v "Železni hiši" in član tajnega združenja Mygalov, toda za Misterijini skrivnosti ni vedel in ni mu bilo znano, da sta si Misterija in Lionel nasprotnika.

Misterija bi se bila silno začudila, ako bi bila zvedela, da je Bradyja rešil ravno eden članov njenega združenja.

Kapetan se je hotel pokazati čim najljubnejšega napram tako bogati in znani osebi, kakršen je bil yachtmán, in dal je obema ponesrečencema na razpolago svojo kabino. Preskrbel jima je vse, kar sta potrebovala: sveže perilo, obleko in hrano.

Lionel je slekel svoj premočeni jopič in se oblekel v mornarja. Z zadovoljstvom je zapazil, da ni izgubil svojih listin in da je še vedno v posesti čudnega hieroglifskega papirja, ki ga je bil ugrabil Misteriji. Pravzaprav ni vedel, kaj naj počne z njim, ako ga je dal posušiti, ga je skrbno spravil v listnico.

Med tem, ko je tako urejeval svoje stvari, se je bila Naola vlegla v kabini v posteljo in takoj zaspala.

Naslednji dan se je bila že čisto popravila od prestanih strašnih dogodkov. Kapetan Rattlesnake je našel na svoji ladji zaboj, poln ženskih oblek in tako se je lahko Naola dostojno oblekla in vrgla proč svojo škrlatno haljo.

Odeta v črno obleko se je zdelala še lepša kot v svečeniški halji. Lionel se je vedno bolj čudil njeni skromnosti in njenemu vedenju ter bil vedno bolj zadovoljen.

— Odpotoval sem, da poiščem zaklad, je dejal smeje se Naola, in v resnici se vračam z zakladom.

Pihal je močan jugo-zapaden veter in "Vesela Dolly" je hitela z vsemi jadri v smeri proti San Francisca. Lionel in Naola sta sedela drug poleg drugega in z zanimanjem gledala delfine, ki so se premetavali po vodni gladini in sledili ladji.

Čim bolj so se približevali ameriški obali, tembolj je postajala mladenka nemirna.

— Stopim v svet, ki ga ne poznam, je dejala pogosto. Kako me boš predstavil svojim prijateljem? Tisočkrat se osmešim s svojim vedenjem, in velike dame tvoje prijateljice, se bodo norčevale iz uboge Indijanke!

— Ne imej skrbi radi tega, je odvrnil živahno; ti si lepša in elegantnejša in se znaš bolje vesti, kot večina teh velikih dam. Navadim te nekaterih običajev, ki jih še ne poznaš, in ko boš imela obleke, kakor se spodobijo za tvojo lepoto in stališče v družbi, ki ga zavzameš, bodo vsi saloni v Frisku ponosni, da štejejo soprogo Lionela Bradyja med svoje obiskovalke.

Kapetan Rattlesnake je bil zelo diskreten in se je redko mešal v pogovor zaročencev. Sicer je pa na vse načine prav pozorno skrbel zanju in ju skušal zabavati.

Da razveseli Naolo, je priredil lov na leteče ribe, drugič pa je dal ujeti morskega soma.

Ta lov dekletu ni ugajal in je napravil na njo strašen utis. Ko je videla, da somovo srce na krovu bije še eno uro po smrti živali, se je spomnila strašnih daritev, ki jim je dva ali trikrat prisostvovala v svoji mladosti, in bila je ves dan žalostna.

Potovanje se je srečno končalo in v teden dni po njej čudežnem begu sta Lionel in Naola stopila na pomol v San Francisca. Bilo je krasno solnčno jutro. Poslovila sta se od postene-ga kapetana Rattlesnake, ki ga je Lionel kraljevsko obdaril za uslugo.

Četrto poglavje "Vila sreče"

V nekaj tednih se je Naolina zunanost precej spremenila. Nihče ne bi bil spoznal v elegantni, a skromno oblečeni mladi dami bivšo svečeno Solnea, odeto v rdečo haljo in kronano z diademom pestro barvanih

Here's Your Opportunity

to go to COLLEGE, TRADE or BUSINESS SCHOOL with your tuition and living allowance FREE!

Every qualified young man who enlists in the Regular Army before October 6, 1946, receives benefits of the G. I. BILL OF RIGHTS

Under the G. I. Bill of Rights, if you enlist in the Regular Army for 3 years and before October 6, 1946, you may have 48 months of education in your favorite college or trade or business school for which you can qualify after you are discharged. The Government will pay your tuition and laboratory fees and incidentals up to \$500 per ordinary school year and will provide \$25 a month living allowance for single men, \$90 a month for married men.

In Army Training Schools you can study any of 200 skills, trades, and technical subjects. You'll be entitled to a 30-day paid furlough every year. A 3-year enlistment enables you to choose your branch of service and overseas theater. Get all the facts at your nearest

U. S. ARMY RECRUITING STATION

PRI NAS KAŽEMO SLIKE, ki jih po več tednov pozneje vidite v drugih gledališčih. Kažemo tudi britske filme.

ALHAMBRA THEATRE — Euclid Ave. in E. 105 St.

NOVA KNJIGA S KUHINJSKIMI RECEPTI, sestavljena po Ivanki Zakrajšek v New Yorku

JE NAPRODAJ V URADU "ENAKOPRAVNOSTI"

CENA KNJIGE \$5

ptičjih peres. Še njena lahko potemnela polt je komaj kazala indijansko pokolenje.

(Dalje prihodnjič)

Zakonski par

srednjih let s enim otrokom, želi dobiti v najem stanovanje s 3 ali 4 sobami. Kdor ima za oddati naj pokliče GL 0461.

Finisherji na pohištvo izurjeni

TEDENSKA PLAČA

WM. TAYLOR SON & CO.

NAPRODAJ JE

zidano poslopje; ima dvojne stanovanj in dve trgovini. Istotam se proda prešo 3/4 tone, na zobčasta kolesa (gears) in 8 rjuh, 5'-6"x5'-6". Poizve se podrobnosti na 506 E. 152 St., zgoraj.

JOHN ZULICH INSURANCE AGENCY

18115 Neff Rd., IV 4221

Se priporočamo rojakom za naklonjenost za vsakovrstno varovalnino.

PRIJATELJ

Appliance Service

Jamčena posluga na pralnih strojih, čistilcih, likalnikih, itd.

1142 East 66th St.

Tel.: EX 2680 na domu: EX 3985

VAŠI ČEVLJI

bodo zgledali kot novi, ako jih oddaste v popravilo zanesljivemu čevljarju, ki vedno izvrši prvovrstno delo.

Frank Marzlikar

16131 St. Clair Ave.

Al's Radio & Electric Service

1011 East 64th Street

Albin Zbacnik, lastnik

Popravljam radio aparate in električne predmete

Prvovrstno delo in točna postrežba

DVE HIŠI

NAPRODAJ

VSAKA ZA 2 DRUZINI

Na 6213 Glass Ave. 6 sob spodaj in zgoraj, klet pod vso hišo, fornez.

Na 6215 Glass Ave., 4 sobe spodaj in zgoraj, klet pod vso hišo in fornez. Velika lota.

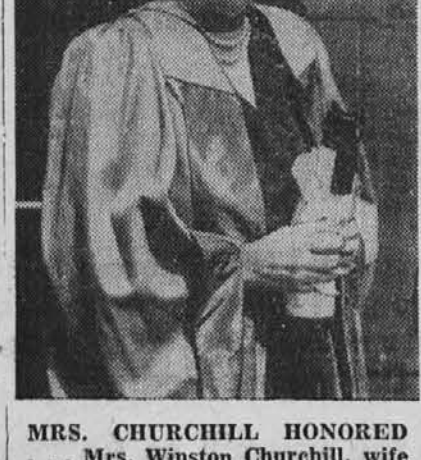
Poižve se na

6704 ST. CLAIR AVE.

KEmore 4963

Oglašajte v - - -

Enakopravnosti

MRS. CHURCHILL HONORED ... Mrs. Winston Churchill, wife of Britain's wartime premier, is shown in academic robes after receiving an honorary degree of doctor of laws at Glasgow university.

ANSWERS CHARGES ... Ruth Mitchell, sister of the late Gen. Billy Mitchell, answered charges of Nazi collaboration by General Mihailovich with the charge that America is appeasing the Russians by permitting them to prosecute.

Let's Explore Ohio

Good Swimming at Cedar Point

There are few drives in Ohio or, for that matter, in the country that have the scenic charm of the lake road in the Sandusky area. The highway hugs the shore of this great inland body of water for many miles.

At one point it crosses Sandusky Bay on a long bridge.

Lake Erie is worth seeing in all seasons and in all weathers. When the winds are blowing, huge waves beat against the sandy shores and the rock ledges.

Far out can be seen freighters carrying their cargoes of ore from Lake Superior to the steel mills of Ohio and Pennsylvania.

Closer in are usually myriads of pleasure craft—sail boats, speed boats, row boats. From the latter hopeful fishermen drop their lines in what is considered one of the state's best fishing grounds.

But scenery is not the only attraction by any means. From Sandusky ferries take the visitor to the group of islands which picturesquely dot the western end of Lake Erie.

Here is Put-in-Bay with its towering shaft commemorating Perry's victory over the British in 1813. On the very top of this 352-foot granite column is a platform giving the visitor the magnificent view of the lake islands and the Ohio shores to the west.

In Sandusky Bay itself is Johnson's Island where Confederate officers who were prisoners of war were housed.

Nearby is Kelley's Island with its mysterious Inscription Rocks and its huge Glacial Grooves.

Near Castalia is the amazing Blue Hole. The outlet to an underground river, the level and the temperature of the water remain constant. Tradition says that the depth has never yet been plumbed.

At Cedar Point there are beaches for those who wish to lie on the sand and sun themselves or enjoy the coolness of Lake Erie's water.

Hotels and tourist houses are plentiful for those who wish to spend a longer time in this historic and scenic area.

MIGHTY ATOM ... The grim secret and the revelation of the horrifying effects of radioactivity following the atom bombing of Japan was given the world here by a man of science who saw it. He is Col. Paul D. Keller, 98th division surgeon stationed at Osaka. He asserted Jap scientists knew the "how" of the atom bomb but could not put it to work. The above picture, furnished by Colonel Keller, shows the twisted remains of a railroad right-of-way in the bombed area.

SLOVENSKA KUHARICA

NOVA KNJIGA S KUHINJSKIMI RECEPTI, sestavljena po Ivanki Zakrajšek v New Yorku

JE NAPRODAJ V URADU "ENAKOPRAVNOSTI"

CENA KNJIGE \$5

Na partizanski razstavi

Ponatis iz "Slovenskega poročevalca"

(nadaljevanje)

Partizanska oficirska šola je bila zlasti v zadnjem času opremljena že s čisto modernimi učnimi in tehničnimi pripomočki. To dokazuje zlasti moderna radijska postaja, ki je razstavljena.

Na drugi strani razstavnega prostora so obešene originalne karte Glavnega štaba Slovenije, ki so točno prikazovale sovražne postojanske in utrube.

Vojne bolnice so razstavljene v sosednjem oddelku. Z zelo dobrimi fotografijami je prikazana bolnica Glavnega štaba Slovenije v Zadru. Nameščena je bila v hotelu Bristol, v edinem kolikor toliko nepoškodovanem poslopju na obali v Zadrskem pristanišču. Cela vrsta fotografij prikazuje tudi težavno pot evakuirancev in bolnikov iz Bele Krajine v Dalmacijo ter evakuacija baze v Beli Krajini.

Dolgo pa stoji človek pred slikami in modeli konspirativnih partizanskih bolnišnic. Jasno je, da je bilo treba partizanske bolnišnice kar najbolj skrbno skrivati pred sovražniki in izdajalci, zato so jih partizani organizirali na najbolj skritih in nedostopnih krajih, sredi gozdov in v gorskih globelih. Toda to še ni bilo dovolj. Treba je bilo za-
bristati vsako sled za njimi. Zato

so morali včasih čisto spreminiti lice ozemlja, kjer so bile te bolnišnice, da so jih tako uspešno kamuflirali.

Podirali so drevje, ga odvažali in odstranjevali celo šote, s tem, da so jih izkopali ali pa prekrili z rušami, ali pa so jih namazali z gnilo vodo pomij, v katerih so raztopili majhno količino hipermangana, da je na ta način štor počrnil. Prve partizanske bolnišnice so bile še preproste, bile so bolj podobne primitivnim bunkerjem kakor pa modernim bolnišnicam. Saj so bile prav tako improvizirane kakor iz prvih časov partizanstva. Nameščene so bile v podzemeljskih bunkerjih ali pa v zabitih kolibah in pokrite z vejami, tako da jih ni bilo mogoče opaziti z letala.

Tudi oprema v njih je bila pomankljiva, saj je pogosto primanjkovalo najpotrebnejšega. To jasno prikazujejo tudi razstavljene slike.

Pozneje se je seveda tudi to izpremenilo. Osvobojeno ozemlje se je vedno bolj večalo, sovržni vpadi vanj so bili vedno bolj redki in vedno manj uspešni, zato je bilo možno tudi partizanske bolnišnice bolj organizirati. Postale so bolj stalne, nič več ni bilo treba misliti vsak hip

na selitev v kakšno drugo skrivališče.

Bolniške barake so postale večje in predvsem udobnejše, pa tudi oprema v njih se je izboljšala. Vendar pa je imela partizanska iznajdljivost tudi tukaj še vedno dovolj priložnosti za uveljavljati, kajti manjkalo je še vedno najbolj nujnih bolniških in kirurških priprav. Tako so na primer partizani sami izdelali leseno operacijsko mizo "tipa Rog" ter drugo opremo v svojih delavnicah na osvobojenem ozemlju.

Zanimive so partizanske protete iz lesa in partizanski ortopedski čevlji, kar je tudi vse izdelano v partizanskih ortopedskih delavnicah. Razstavljena improvizirana nosila, s kakršnimi so nosili ranjence iz borb na hajke in v skrite bolnišnice.

Vkljub temu pa, da je pogosto v partizanskih bolnišnicah primanjkovalo najnujnejšega, kar se tiče prehrane in opreme, pa ni v njih nikoli zmanjkalo poguma in dobre volje, kar dokazujejo razstavljene žepni časopisi in pisma ranjenih borcev. Namehniti se mora človek, ko vidi na primer pripombo pod naslovom takšnega žepnega lista: izhaja po večjem deževju, glasilo kolektiva Urh komp. SVPB-R.

Razstavljene so tudi strokovne brošure partizanske sanitetne službe, ki so služile v pomoč zdravniškemu in strežniškemu osebju in ogromno risb, ki prikazujejo življenje v takšnih partizanskih bolnišnicah.

Posebni oddelki razstave prikazuje tiskarske bunkerje, ki so tiskali v Ljubljani tisk Osvobodilne fronte ter KP. Razstava teh tiskarn je organizirana tako, da je razvidno, kako so bili nameščeni ti bunkerji v podzemlju in v kakšnih prilikah so delali. Razstavljene so originalni tiskarski stroji in notranjost bunkerjev je prirejena tako, da izgleda kakor bi bila tiskarna še v delu. Te partizanske ilegalne tiskarne so predstavljale za okupatorja prav tako nevarno orožje kakor partizanske puške, zato si je fašistični bes prizadeval na vse načine, da bi jih odkril in uničil. Včasih se mu je posrečilo, da je odkril tak tiskarski bunker in ga uničil, toda to ni preplašilo naših aktivistov, ki so delali na tem področju ilegalnega dela Osvobodilne fronte.

Padale so žrtve—plošča na razstavi navaja imena 39 žrtev, ki so padle pri takšnem delu, prvi med njimi je narodni junak Tone Tomšič, prvi organizator ilegalnega tiska Osvobodilne fronte in njenih tiskarskih bunkerjev—toda to ni ustavilo dela. Ta razstava prikazuje v resnici junaško razdobje slovenskega tiska.

V zvezi s tem je razstava tiska Osvobodilne fronte "tisk osvobodilne fronte ni bil le kolektivni propagandist in agitator, temveč tudi kolektivni organizator," pravi napis pri vходу v razstaveni prostor, v katerem je videti lepo razvrščen ilegalni tisk Osvobodilne fronte v vseh

štirih letih okupacije od prve številke Slovenskega poročevalca, ki je izšla 30. aprila 1941—torej tri dni po ustanovitvi Osvobodilne fronte—v Ljubljani, pa do dne, ki oznanja dne 5. maja 1945 ustanovitev prve slovenske Narodne vlade v Ajdovščini.

Poleg tega so razstavljene brošure, ki so jih v štirih letih natisnile ilegalne tiskarne Osvobodilne fronte v bunkerjih in na osvobojenem ozemlju in ki jih je izredno veliko. Po stenah vise tabele, ki prikazujejo razširjenost ilegalnih tehnik Osvobodilne fronte v Sloveniji v raznih obdobjih osvobodilne borbe, ter kurirske poti, po katerih so pogumni kurirji prenašali časopise in drugo literaturo na vse kraje slovenske zemlje. Tako so na primer leta 1944 okrožja prejela 360.000 izvodov časopisov, vsega tiska pa 1.750.000.

(Nadaljevanja in konec)

TRST IN JULJSKA KRAJINA

Italija je izgubila Trst. To je definitivno. Gospodovala mu je nad dve desetletji, toda to je minilo. Trst z malim pasom zaledja postane svobodno mesto oziroma svobodni teritorij. Raztezal se bo od Devina na severu do Novega grada v Istri na jugu. Ta pas je ozek med Trstom in Devinom, razširi se pa nekoliko v Istri med Trstom in Novim gradom, kjer vključuje, Kopar, Piran, Dekane in Marezige. Ozemlje južno in vzhodno od tega zakrivljenega svobodnega

teritorija pripade Jugoslaviji. Meja med Jugoslavijo in Italijo, severno od Devina bo tekla ob Soči, in sicer do Gorice na vzhodni strani reke, tako da Gorica ostane Italiji, takoj nad Gorico pa prestopi Sočo in teče nekoliko zapadno od reke proti severu. Nekaj višje od Boveca spet prestopi Sočo na vzhodno stran ter se obrne do stare jugoslovanske meje. Kobarid, Tolmin in Bovec torej pridejo v okvir Jugoslavije.

Zunanji ministri štirih velesil, Zedinjenih držav, Sovjetske unije, Anglije in Francije, ki že več tednov zborujejo v Parizu, niso dolgo mogli priti do sporazuma glede bodočih mej Italije, posebno z ozirom na Trst in Juljsko Krajino, kar je zahtevala Jugoslavija. Ruski zunanji minister Vjačeslav Molotov je vztrajal, da mora Trst dobiti Jugoslavija, istotako je predlagal jugoslovansko-italijansko mejo precej zapadno od Soče. Ameriški državni tajnik Byrnes in angleški zunanji minister Bevin, pa sta zahtevala, da mora Trst ostati Italiji in glede ostale meje med Jugoslavijo in Italijo sta prisojala Italiji znatno več hrvatskega in slovenskega ozemlja kot ga je določil končni sporazum. Od Francije predlagana mejna črta je bila Jugoslaviji dosti pravičnejša kot ameriška in britiška, vendar je tudi francoska črta predvidevala Trst za Italijo. Na teh spornih točkah konferenca dolgo ni mogla nikamor naprej. Končno so zunanji ministri pristali v kompromisu kot zgoraj omenjeno. Trst z nekoliko kim zaledjem postane svobodni

Na podlagi navedenega se lahko sklepa, da bodo narodne in človeške pravice Slovencev in Hrvatov v "tržaškem teritoriju" zavarovane.

Določbe navedenega sporazuma bodo predložene v pregled in potrdilo zastopnikom vseh 21 narodov, ki so aktivno sodelovali za poraz fašizma in nacizma v Evropi in Afriki. Konferenca zastopnikov teh 21 narodov se bo dne 29. julija šla v Parizu.

— "Nova Doba," glasilo ABZ.

1875

1946

Naznanilo in Zahvala

V globoki in nepopisni žalosti naznanjamo, da je nagloma umrl naš dragi in preljubljeni soprog in oče

John Gornik

ki je končal svoje delo za vekomaj dne 14. maja 1946, ko je kot oče svetoval in priporočal delegaciji XI. redne konvencije S. D. Z., kako naj bratsko sodelujejo v bodočnosti in za prid članstva ter se je s tem zadnjem nasvetom nekaj minut potem že zgrudil mrtev, ker mili Bog ga je poklical v nebeški raj, da mu poplača njegova mnoga dobra dela, ki so šla z njim. Rojen je bil dne 16. maja 1875. v vasi Globel, fara Sodražica.

Po opravljeni sveti maši v cerkvi sv. Vida smo ga z veliko udeležbo spremili na Calvary pokopališče dne 18. maja 1946, kamor so ga njegovi sinovi in zet s težkim srcem spremljevali in žalostno položili v naročje matere zemlje k večnem počitku ravno dva dni po njegovem 71. rojstnem dnevu.

Najprisrčnejšo zahvalo želimo izreči Rt. Rev. Msgr. B. J. Ponikvarju za opravljeno slovesno sveto mašo in cerkvene pogrebne obrede in za tolažilni govor v cerkvi. Enako tudi prisrčna hvala Rev. Edward Gabrenji O.F.M. in Rev. Francis Baragi za asistenco pri sveti maši. Ravno tako tudi vsem drugim gg. duhovnikom od blizu in daleč za molitve, darovane svete maše in izraze sočutja.

V globoki hvaležnosti se želimo najlepše zahvaliti vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za iskrene in tolažilne izraze sočutja ob času naše globoke žalosti, vsem, ki so nam bili v prvo pomoč in tolažbo in nam lajšali najbridkejše ure v tem najbolj težkem in žalostnem času, vsem, ki so ga prišli pokropiti ter se ga spominjali z molitvijo in ga spremili do groba. Obenem tudi vsem, ki so v blag

spomin pokojnemu okrasili krsto s krasnimi venici cvetja, vsem, ki so darovali za svete maše za mirni pokoj blage duše ter onim, ki so dali svoje avtomobile na razpolago ob priliki pogreba.

Enako naj sprejmejo našo prisrčno zahvalo glavni odborniki Slovenske dobrodelne zveze in delegacija ter tudi mestni odborniki, ki so mu izkazali zadnjo čast, se poslovili od njega ob krsti ter se udeležili svete maše in zadnjega spreveda in ga tako častno spremljevali do groba, kakor tudi vsem, ki so prišli izven mesta pokojnega pokropiti, se udeležili svete maše ter ga spremili na pokopališče. Iskrena zahvala vsem, ki so izrazili sočutje s poslaniimi sožalnimi kartami, pismi in telegrami. Ravno tako članom društva Slovenec št. 1 SDZ in društva sv. Vida št. 25 KSKJ, društva Dvor Baraga št. 1317

COF in društva sv. Josipa št. 99 HBZ za častno spremstvo do groba.

Našo prisrčno zahvalo naj sprejme tudi pogrebni zavod Anton Grdina in Sinovi za vso prijazno postrežljivo naklonjenost in za lepo urejeno in izvrstno vodstvo pogreba.

Preljubljeni in nikdar pozabljeni soprog in dragi oče, ni Te več med nami in bolečina od žalosti stiska srce, ker smo Te tako nanagloma izgubili in Te tako zelo pogrešamo. Pa Bog Ti je že uro odločil in Te poklical k sebi in moral si nas zapustiti, ki smo Te tako iskreno ljubili. Ostali so nam samo Tvoji dragi spomini, ki bodo živeli med nami do konca naših dni. Ti, predragi, pa v miru počivaj v zasluženem počitku in pri Bogu uživaj večno srečo.

Blagopokojnega priporočamo v molitev ter trajen in blag spomin.

Zalujoči ostali:

JOHN
ERMIN
JAMES
JOSEPH
RAYMOND
sinovi

JOHANNA GORNIK, soproga
HELEN
JOHANNA
SOPHIA por. Marinko in
MARIE,
hčere

HELEN
ADELINE
FLORENCE
ROSE
sinahe

FRED MARINKO
zet

vnuki in vnukinje

Cleveland, Ohio, 15. julija 1946.